

p-6473 on 1

01 жовтня 1930 р.
26 лютого 1932 р.

Запорізьке місцеве архівне управління
виконкому Запорізької міської ради
робітничо-селянських і
червоноармійських депутатів,
м. Запоріжжя УСРР

ФОНД № Р-6473
ОПИС № 1
справ постійного зберігання
за 1930-1932 рр.

ПЕРЕДМОВА

до опису № 1 фонду Р- 6473 Запорізьке місцеве архівне управління
виконкому Запорізької міської ради робітничо-селянських і
червоноармійських депутатів, м. Запоріжжя УСРР

Історія фондоутворювача

Кінець 1930-х років позначився проведенням нової адміністративно-територіальної реформи в Україні - ліквідацією округів, що привело і до реорганізації мережі архівних установ. Окружна архівна управа реорганізувалась у місцеву.

Запорізьке окружне архівне управління було ліквідоване, з 01 жовтня 1930 р. на його базі створене Запорізьке місцеве архівне управління як структурний підрозділ Запорізького міськвиконкому. Підпорядковувалося Запорізькій міській раді робітничо-селянських і червоноармійських депутатів та Центральному архівному управлінню УСРР. До штату управління входили завідуючий управлінням, вчений-архівіст, завідуючий партійною секцією, інспектор-інструктор, архівісти. Сфера діяльності архівного управління розповсюджувалася на установи, організації, підприємства (далі - організації) м. Запоріжжя та Василівського, Запорізького, Кам'янського, Ново-Златопільського, Ново-Миколаївського, Оріхівського, Покровського, Томаківського, Чубарівського районів.

Здійснювало організоване виявлення, відбір і приймання на державне зберігання документів як ліквідованих, в т.ч. церковних установ, так і діючих організацій, обстеження стану їх архівів, забезпечувало збереженість, фондування та описування прийнятих архівних документів, їх популяризацію та публікацію в збірниках документів, вирішувало питання виділення міськрадою приміщень для архівосховищ, виконувало запити юридичних осіб і громадян.

Але вже на початку 1931 р. проявилися хиби організації місцевих архівних управлінь, мережа яких була недостатньою для охоплення всієї території, на яку розповсюдилися їх функції.

Згідно з постановою 4-ї сесії ВУЦВК від 9 лютого 1932 року «Про утворення обласних виконавчих комітетів на території УСРР», з черговою адміністративно-територіальною реформою в радянській Україні було запроваджено поділ на області, у зв'язку з чим райони Запоріжжя увійшли до складу Дніпропетровської області.

Відбулися відповідні зміни і в системі архівних установ. 26 лютого 1932 року секретаріат ВУЦВК, розглянувши питання про систему архівних установ у зв'язку з новим поділом, ухвалив організувати обласні архівні управління. Такі управління створювалися при президіях обласних виконавчих комітетів для керівництва архівним будівництвом на території відповідної області. Їм підпорядковувалися новостворювані обласні історичні архіви і державні історичні архіви, які створювалися на базі колишніх місцевих архівних управлінь. Відповідно у складі виконкому Дніпропетровської обласної ради робітничо-

2

селянських і червоноармійських депутатів було створене Дніпропетровське обласне архівне управління.

Запорізьке місцеве архівне управління припинило діяльність у лютому 1932 р. з передачею функцій новоствореному Запорізькому Державному історичному архіву з підпорядкуванням Дніпропетровському обласному архівному управлінню. На місцях створювалася мережа міських і районних архівів, куди почали надходити на зберігання документи сільських, міських і районних організацій.

Таким чином, в історії архівного будівництва в Україні законодавчо було закріплено націоналізація і централізація архівної справи, створення єдиного державного фонду, формування порівняно стабільної мережі архівних установ.

Історія фонду

Документи Запорізького місцевого архівного управління надійшли на державне зберігання до Запорізького державного історичного архіву 15 лютого 1932 р. і були фондовані у складі фонду Р-849 Запорізький державний історичний архів.

В ході роботи над підготовкою путівника документи Запорізького місцевого архівного управління були вилучені із складу опису № 2 фонду Р-849 Державний архів Запорізької області Запорізької обласної державної адміністрації, м. Запоріжжя Запорізької області в окремий новий фонд Р-6473 Запорізьке місцеве архівне управління виконкому Запорізької міської ради робітничо-селянських і червоноармійських депутатів, м. Запоріжжя УСРР.

Проведено експертизу цінності документів, їх описування та технічне опрацювання.

За результатами робіт складено:

- опис № 1 справ постійного зберігання за 1930-1932 рр. на 18 (вісімнадцять) справ з № 1 по № 18.

До опису внесені такі документи:

постанови, обіжники, правила, інструкції ЦАУ УСРР про реформування системи державних архівних установ УСРР, організацію їх роботи, структуру, штати, норми виробітку на архівно-технічні роботи, облік роботи працівників, порядок класифікації ЄДАФ, фондування архівних документів по фондах, систематизацію всередині фондів, формування документів у справи, підшивку справ, схему розміщення фондів в архівосховищах, складання топографічних показників, організацію обліку документів, складання карток фондів, використання архівних документів в політико-освітніх та народногосподарських цілях, їх популяризацію, ініціативне інформування організацій про наявність в архіві документів практичного значення, забезпечення приймання на зберігання документів організацій, які ліквідуються, діючих організацій;

плани роботи архівного управління на 1931-1932 рр., звіти про роботу та розвиток архівної справи за 1931 рік, кошториси видатків на 1931, 1932 рр.

інформації місцевого архівного управління про результати впровадження реформ архівної справи, забезпечення приміщенням для архівосховища, кадровий склад працівників управління та відомчих архівів, заходах щодо підвищення статусу архівних працівників та рівня їх кваліфікації, про кількість архівних фондів, які знаходились на зберіганні в архівному управлінні із зазначенням їх кількості по періодах до і після 1917 року, галузях організацій, стану упорядкування та протяжності в лінійних метрах, наявність архівних документів за певними темами та їх характеристики, заходи з популяризації, співпрацю з музеєм Дніпробуду;

акти приймання документів на державне зберігання, обстеження стану архівної справи та діловодства в організаціях;

документи (обіжники ЦАУ, протоколи, відбіркові списки, приймальні акти, відомості, листування, наряди) про порядок вилучення документів, які не підлягають зберіганню, в утиль, передавання їх на переробку до відділень Держторгу УСРР архівним управлінням та підприємствами;

листування з організаціями, звернення до педагогів та діячів культури про популяризацію значення архівної справи в суспільно-політичному та економічному житті країни, підвищення кваліфікації кадрів діловодів та архівних працівників, обстеження стану та забезпечення збереження документів організацій, ліквідованих релігійних установ, проведення упорядкування та порядок передавання документів на державне зберігання;

відомості нарахування зарплати працівникам, списки, заяви працівників; заяви і анкети дослідників тощо.

В ході описування були проведені такі види робіт: уточнена назва фонду, перескладені заголовки справ, уточнені крайні дати документів та кількість аркушів у справах.

У зв'язку із введенням документів в науковий обіг збережена стара схема систематизації справ. Справи в описі систематизовані частково за хронологічним принципом.

До опису складений такий довідковий апарат:

- титульний аркуш;
- список скорочень;
- передмова.

Укладач:

Начальник відділу зберігання,
обліку та довідкового апарату

Світлана БІЛЕЦЬ

31 травня 2024 р.

СПИСОК СКОРОЧЕНЬ

Архкори - Інститут архівних кореспондентів як форма громадського сприяння розвитку архівної справи. Запроваджена з ініціатииви Харківського історичного архіву згідно з рішенням Першого всеукраїнського з'їзду архівних робітників (08-13.05.1926). Потреба в архкорах зумовлювалася браком повноцінного кадрового забезпечення державних архівних установ, плінністю кадрів в архівах, відсутністю матеріального забезпечення для відряджень із метою виявлення залишених без догляду архівних документів ліквідованих організацій, в т.ч. церковних установ. Мережа архкорів організовувалася на засадах добровільності й безоплатності роботи відповідно до «Інструкції архівним кореспондентам» (1927).

ВІПКП - Всеукраїнський інститут підвищення кваліфікації педагогів

ВУЦИК - Всеукраїнський Центральний виконавчий комітет

Держторг - Всеукраїнська державна торговельна контора експорту та імпорту

ЄДАФ - Єдиний Державний архівний фонд

ЗСФРР - Закавказька Соціалістична Федеративна Радянська Республіка (1922-1936 рр.)

Наркомпраці - Народний комісаріат праці

Профспілка радторгдержслужбовців - професійна спілка радянських і торгових службовців

Укрцентрархів, ЦАУ - Центральне архівне управління при Всеукраїнському Центальному виконавчому комітеті

УСРР - Українська Соціалістична Радянська Республіка (1919-1936 рр.)

ЦЕПК - Центральна експертно-перевірна комісія

Запорізьке місцеве архівне управління
виконкому Запорізької міської ради
робітничо-селянських і
червоноармійських депутатів,
м. Запоріжжя УСРР

Фонд № Р-6473

ОПИС № 1

справ постійного зберігання
за 1930-1932 рр.

№ з/п	Заголовок справи (тому, частини)	Крайні дати документів справи (тому, частини)	Кіль- кість арку- шів у справі (томі, части- ні)	Прим ітки
1	2	3	4	5
1930 рік				
1	Кошторис на ремонт приміщення архівосхови- ща, рахунки до сплати. Відомості нарахування зарплати працівникам. Розписки працівників про отримання коштів	07 жовтня 1930 р.- 02 січня 1931 р.	44	
2	Постанови, обіжники, інструкції ЦАУ УСРР про реформування системи державних архівних установ УСРР, організацію їх роботи, структуру, штати, норми виробітку на архівно-технічні роботи, облік роботи працівників та інформація Запорізького місцевого архівного управління про результативність реформ. Постанови, правила, інструкції ЦАУ УСРР про порядок класифікації ЄДАФ, фондування архівних документів по фондах, систематизацію всередині фондів, формування документів у справи, підшивку справ, схему розміщення фондів в архівосховищах, складання топографіч- них покажчиків, організацію обліку документів, складання карток фондів, використання архівних документів в політико-освітніх та народногосподарських цілях, їх популяризацію,	26 листопада 1930 р.- 04 січня 1932 р.	187	

1	2	3	4	5
	ініціативне інформування організацій про наявність в архіві документів практичного значення, забезпечення приймання на зберігання документів організацій, які ліквідуються, діючих профспілкових організацій, забезпечення збереженості земельних картографічних документів в архівах сільськогосподарських підприємств. Положення про ЦЕПК ЦАУ УСРР. Тимчасові правила видання документів 2-ї пол. XVIII - поч. XX ст. Орієнтовний перелік груп друкованих видань для бібліотек державних архівних установ. Документи (порядок денний, тези доповідей про підсумки роботи, кадрове забезпечення, завдання архівних установ) 2-го Всеукраїнського з'їзду архівних працівників (27.11.1931). План роботи архівного управління на 1931 р. Відомість про кількість архівних фондів, які знаходились на зберіганні в архівному управлінні станом на січень 1931 р. із зазначенням їх кількості по періодах до і після 1917 року, галузях організацій, стану упорядкування та протяжності в лінійних метрах. Відомості, листування про організацію набору студентів для навчання на архівознавчому відділенні ВІПКП			
	1931 рік			
3	Постанови Наркомпраці УСРР про штати та розміри посадових окладів працівників місцевих архівних управлінь. Витяг з протоколу засідання секретаріату ВУЦВК про стан архівної справи та мережу архівних установ в Україні на листопад 1931 р. Протоколи засідань колегії, інструкції ЦАУ УСРР про підготовку до видання журналу «Радянський архів», збірників архівних документів та їх тематику, правила проведення виставок документів, організацію роботи щодо вилучення документів в утиль. Інформації місцевого архівного управління про результати впровадження реформ архівної	06 січня – 19 листопада 1931 р. –	323	

7

1	2	3	4	5
	справи, забезпечення приміщенням для архівосховища, кадровий склад працівників управління та відомчих архівів, заходах щодо підвищення статусу архівних працівників та рівня їх кваліфікації, стан архівної справи і діловодства в організаціях в підконтрольних районах, наявність архівних документів за певними темами та їх характеристика, заходи з популяризації, співпрацю з музеєм Дніпробуду. Акти обстеження стану архівної справи та діловодства Дніпрельстану (Дніпробуду), Чубарівського райвиконкому. Перелік районів, які входили до сфери діяльності Запорізького місцевого архівного управління (арк. 119). Обіжники ЦАУ УСРР, відомості, листування про забезпечення архівних установ приміщеннями для архівосховищ, організацію обліку роботи з організаціями, попередження незаконного знищення документів та забезпечення упорядкування для подальшого передавання на державне зберігання, організацію постійних виставок архівних документів в закладах культури і освіти через відсутність власних приміщень для виставок, популяризацію архівних документів, тематику виявлення архівних документів для потреб суспільства, підготовки збірників архівних документів та виставок, надання матеріалів для публікацій в журналі «Архівна справа», згодом – «Радянський архів» та організацію передплати на журнал, віднесення працівників архівних установ з профспілки радторгдержслужбовців до профспілки працівників державних установ, порядок надання тарифних відпусток працівникам. Кошториси видатків архівного управління на 1931, 1932 рр.			
4	Документи (обіжники ЦАУ, договір ЦАУ з Держторгом УСРР, протоколи, відбіркові списки, приймальні акти, відомості, листування, наряди) про порядок вилучення документів, які не підлягають зберігання, в утиль, передавання	03 січня – 15 грудня 1931 р.	379	

1	2	3	4	5
	їх на переробку до відділень Держторгу УСРР архівним управлінням та підприємствами, здійснення розрахунків та перерахування коштів за всю прийняту макулатуру на рахунок ЦАУ, вартість приймання макулатури			
5	Обіжники ЦАУ УСРР про виявлення архівних фондів та діючих промислових підприємств в регіоні діяльності архівних установ, документи яких можна використати для підготовки історії фабрик і заводів. Списки та характеристики стану описування архівних фондів промислових підприємств, які зберігалися в архівному управлінні. Акти приймання-передавання документів організацій на державне зберігання	11 червня 1931 р. – 29 листопада 1932	54	
6	Документи (обіжники, наказ, витяги з протоколу засідання Запорізької міськради, доповідні записки архівного управління) про необхідність використання проектно-картографічних та геолого-дослідницьких документів, які зберігаються в архівних фондах, при проектуванні будівництва Великого Запоріжжя, Дніпробуду, проведенні геологічних досліджень, популяризацію архівних документів, забезпечення архівного управління кваліфікованими кадрами, підвищення його статусу як культурно-господарчого чинника, заборону використовувати приміщення архівного управління в інших цілях, виділення в утиль документів, які не підлягають зберіганню. Обіжники Запорізької міськради та міської комісії з українізації про необхідність навчання на курсах української мови та українознавства із зазначенням тарифів на оплату навчання, проведення перевірки службовців на знання української мови та сплати 1% збору від зарплати за екзамен. Фінансовий звіт архівного управління про витрачання коштів на поштові потреби за січень-квітень 1931 р.	01 січня-11 грудня 1931 р.	33	
7	Інструкції про порядок складання бюджету та індивідуального кошторису місцевих установ.	27 січня-21 грудня	64	

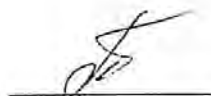
1	2	3	4	5
	Кошториси архівного управління на 1931 р., розрахунки та пояснювальні записки до них. Заявки на виділення коштів для оплати праці працівникам та придбання необхідних матеріалів	1931 р.		
8	Документи (інструкція ЦАУ УСРР, протоколи зборів вчителів та студентів педтехнікуму та листи організацій про виділення претендентів, списки, акти перевірки, листування) про створення мережі та результати діяльності добровільних архівних кореспондентів у справі обслідування стану архівів організацій та церков на підконтрольній архівному управлінню території	15 січня 1931 р.- 18 вересня 1932 р.	83	
9	Протоколи технічних нарад, загальних зборів працівників, засідань гуртка з підвищення кваліфікації, індивідуальні звіти про роботу працівників архівного управління	28 січня- 27 листопада 1931 р.	101	
10	Документи (протокол загальних зборів працівників, довідка та рекомендації) про результати перевірки роботи архівного управління ЦАУ УСРР	20 березня – 09 травня 1931 р	11	
11	Інформація Комітету виставки преси національностей всього світу при ЦИК ЗСФРР про проведення міжнародної виставки в м. Тифліс із пропозицією надати примірники національних видань для експозиції. Списки сільрад і колгоспів Запорізького округу та Новозлатопільського, Оріхівського, Чубарівського районів. Листування з організаціями, звернення до педагогів та діячів культури про популяризацію значення архівної справи в суспільно-політичному та економічному житті країни, обстеження стану та забезпечення збереження документів організацій, ліквідованих релігійних установ, проведення упорядкування та порядок передавання документів на державне зберігання, виділення в утиль тих, які не підлягають зберіганню, підвищення кваліфікації архівних та	01 жовтня 1929 р.- 04 січня 1932 р.	222	

1	2	3	4	5
	діловодних працівників. Документи (акти, описи справ) про приймання – передавання документів ліквідованого Запорізького відділення акціонерного товариства «Ларьок» на зберігання до Василівського райвиконкому			
12	План роботи архівного управління на 1931 р. із аналізом стану архівної справи, матеріально-технічного і кадрового забезпечення та пояснювальною запискою до нього. Календарний план проведення обстеження стану архівної справи і діловодства в організаціях на 1931 р. Звіти про роботу та розвиток архівної справи за I-ше півріччя 1931 р. та за рік. Інформація про архівні фонди та підшивки газет, які зберігалися в архіві в 1931 р., стан їх упорядкування		97	
13	План роботи архівного управління на 1932 р. із аналізом стану архівної справи, матеріально-технічного і кадрового забезпечення. Пояснювальна записка до звіту про роботу за 1931 р.		33	
14	Обіжник ЦАУ УСРР про приєднання журналу «Радянський архів» до журналу «Архів Радянської України» та надання архівними установами матеріалів для публікацій. Орієнтовні плани випуску збірників документів «До історії встановлення Радянської влади на Україні в 1918-1919 рр.», «До історії австро-німецької окупації на Україні в період Гетьманщини», «З історії робітничого руху на Україні в 1917 р.» та інформації архівного управління про наявність архівних документів за темами	12 червня 1931 р.- 28 лютого 1932 р.	16	
15	Акти обстеження стану архівної справи і діловодства організацій	27 лютого – 29 вересня 1931 р.	72	
16	Запити громадян і організацій на отримання архівної інформації та архівні довідки з їх виконання	02 січня – 28 грудня 1931 р.	337	

1	2	3	4	5
17	Заяви і анкети дослідників	12 січня – 21 грудня 1931 р.	29	
18	Списки працівників, посвідчення про відрядження, копії довідок про підтвердження місця роботи та розмірів зарплати працівників архівного управління	03 січня – 27 грудня 1931 р.	66	
За 1931 рік див. справи № 1, 2				
1932 рік				
За 1932 рік див. справу № 14				

До опису внесено 18 (вісімнадцять) справ з № 1 по № 18, у тому числі: літерні №№ _____, пропущені №№ _____.

Укладач опису:
Начальник відділу зберігання,
обліку та довідкового апарату

Світлана БІЛЕЦЬ

05 травня 2023р.

СХВАЛЕНО

Протокол засідання ЕПК
Державного архіву
Запорізької області

24.06.2024 № 6

В данній справі прошито і пронумеровано
11 (одинадцять) _____ аркушів.
02 _____ 2022р.
Візн. за об'єкт _____ (підпис)